

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Καθηγήτριας Κ. Α. Χριστακάκου-Φωτιάδη	7
Πρόλογος συγγραφέα.....	11
Συντομογραφίες.....	19

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	23
-----------------------	-----------

§ 1. Εισαγωγή στην προβληματική – Αντικείμενο της μελέτης	23
--	-----------

I. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 207 ΑΚ και τα ζητήματα που ανακύπτουν από την ερμηνεία και την εφαρμογή του	23
II. Ιστορικά και δικαιοσυγκριτικά δεδομένα.....	29
1. Η ιστορία των διατάξεων του άρθρου 207 ΑΚ.....	29
2. Ηπειρωτικό δίκαιο (γερμανικό, ελβετικό και γαλλικό δίκαιο)	31
3. Common law	33
4. Soft law (PECL, DCFR και Αρχές UNIDROIT)	36
III. Διάρθρωση της μελέτης	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η ΥΠΑΡΞΗ ΑΙΡΕΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ ΩΣ ΠΡΟΚΡΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 207 ΑΚ

§ 2. Συμβάσεις υπό αίρεση	41
--	-----------

I. Γενικά.....	41
II. Συμβάσεις υπό εξουσιαστική αίρεση.....	44
1. Η έννοια της εξουσιαστικής αίρεσης	44
1.1. Έννοια και είδη	44
1.2. Η σημασία της διάκρισης	47
1.3. Εξουσιαστική αίρεση και αοριστία παροχής.....	50
2. Σύμβαση υπό αναβλητική καθαρά εξουσιαστική αίρεση.....	53
2.1. Γενικά	53
2.2. Νομική φύση της αναβλητικής καθαρά εξουσιαστικής αίρεσης	53
2.2.1. Γνήσια αίρεση.....	53
2.2.2. Διαπλαστικό δικαίωμα – Σχέση με σύμφωνο προαίρεσης και προσύμφωνο.....	57

Περιεχόμενα

2.2.3. Ειδικά η πώληση με δοκιμή	64
2.3. Ιδία θέση: Αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 207 ΑΚ σε μη γνή- σιες αιρέσεις όπως η «αναβλητική καθαρά εξουσιαστική αίρεση»	67
3. Σύμβαση υπό διαλυτική καθαρά εξουσιαστική αίρεση	75
4. Σύμβαση υπό απλά εξουσιαστική αίρεση	77
4.1. Έννοια.....	77
4.2. Ειδικά η παράλειψη προαγωγής εργαζομένου	80
4.2.1. Προαγωγή δυνάμει όρου της σύμβασης εργασίας ή Κανο- νισμού Εργασίας με συμβατική ισχύ	82
4.2.2. Προαγωγή δυνάμει Κανονισμού Εργασίας με ισχύ νόμου	84
4.2.3. Αξιώσεις εργαζομένου επί αντισυμβατικής ή παράνομης παράλειψης προαγωγής	85
4.3. Σύμβαση με δοκιμή και κατάρτιση οριστικής σύμβασης.....	90
5. Αρραβώνας μεταμέλειας για σύμβαση που δεν καταρτίστηκε ακό- μη	94
III. Συμβάσεις υπό τυχαία αίρεση.....	96
IV. Συμβάσεις υπό μικτή αίρεση.....	98
V. Περιπτώσεις ανάλογης εφαρμογής του άρθρου 207 ΑΚ.....	100
§ 3. Μονομερείς δικαιοπραξίες υπό αίρεση	107
I. Γενικά η εξάρτηση των αποτελεσμάτων μιας μονομερούς δικαιο- πραξίας από την πλήρωση ή τη ματαίωση αίρεσης	107
1. Το κατ' αρχήν επιτρεπτό της μονομερούς δικαιοπραξίας υπό αίρε- ση.....	107
2. Πότε δεν είναι επιτρεπτή η κατάρτιση μονομερούς δικαιοπραξίας υπό αίρεση	110
II. Ειδικά η διάταξη τελευταίας βούλησης υπό αίρεση	112
1. Κύρος διάταξης τελευταίας βούλησης υπό αίρεση.....	112
2. Η νομική φύση του κανόνα του άρθρου 1799 ΑΚ και η σχέση του με το άρθρο 207 ΑΚ	114
3. Προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1799 ΑΚ.....	118
3.1. Διάταξη τελευταίας βούλησης υπό αίρεση.....	118
3.1.1. Διάταξη τελευταίας βούλησης υπό αναβλητική αίρεση.....	118
3.1.2. Διάταξη τελευταίας βούλησης υπό διαλυτική αίρεση	119
3.2. Άρνηση σύμπραξης του τρίτου	120
3.2.1. Έννοια του τρίτου	120
3.2.2. Έννοια της άρνησης σύμπραξης	122
3.3. Ανυπαρξία αντίθετης βούλησης του διαθέτη.....	125
4. Συνέπειες εφαρμογής του άρθρου 1799 ΑΚ.....	125

5. Η συμβολή του άρθρου 1799 ΑΚ στην ερμηνεία του άρθρου 207 ΑΚ... 126

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 207 ΑΚ

§ 4. Συμπεριφορά που εμποδίζει ή προκαλεί αιτιωδώς την πλήρωση της αίρεσης.....	129
I. Γενικά για τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 207 ΑΚ.....	129
II. Έννοια της συμπεριφοράς.....	129
1. Ανθρώπινη συμπεριφορά.....	130
2. Πράξη.....	131
2.1. Υλική και νομική πράξη.....	131
2.2. Η άσκηση φυσικής ελευθερίας ως νομική πράξη.....	135
2.3. Ειδικά η άσκηση δικαιώματος – Η σχέση του άρθρου 207 ΑΚ με το άρθρο 281 ΑΚ.....	136
2.3.1. Συνοπτικά οι προϋποθέσεις και οι έννομες συνέπειες της διάταξης του άρθρου 281 ΑΚ.....	136
2.3.2. Οι απόψεις που έχουν υποστηριχθεί στη νομολογία – Κριτική θεώρηση.....	141
3. Παράλειψη.....	145
3.1. Ύπαρξη παράλειψης - Περιπτωσιολογία.....	145
3.2. Ανυπαρξία παράλειψης - Περιπτωσιολογία.....	149
III. Συμπεριφορά του ωφελούμενου ή βλαπτόμενου από την πλήρωση της αίρεσης.....	152
1. Συμπεριφορά του υπό αίρεση υποχρέου ή δικαιούχου.....	152
2. Συμπεριφορά τρίτου προσώπου που δεν μετέχει στον ενοχικό δεσμό.....	155
2.1. Τρίτος που δεν ωφελείται ή βλάπτεται από την πλήρωση της αίρεσης.....	155
2.2. Τρίτος που ωφελείται ή βλάπτεται από την πλήρωση της αίρεσης – Ειδικά οι δανειστές του υπό αίρεση υποχρέου.....	156
3. Ειδικά η συμπεριφορά του εγγυητή σε περίπτωση κύριας οφειλής υπό αίρεση.....	159
IV. Το ζήτημα της υπαιτιότητας για τη θεμελίωση του πραγματικού των διατάξεων του άρθρου 207 ΑΚ.....	160
V. Η εφαρμογή του άρθρου 207 ΑΚ επί προθεσμιών.....	163
VI. Αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμπεριφοράς και της παρεμπόδισης ή της πρόκλησης της πλήρωσης της αίρεσης.....	164

Περιεχόμενα

§ 5. Αντίθεση της συμπεριφοράς στην καλή πίστη	168
I. Έννοια και διακρίσεις της καλής πίστης.....	168
1. Η αντικειμενική καλή πίστη	168
2. Η υποκειμενική καλή πίστη	170
II. Η καλή πίστη στο άρθρο 207 ΑΚ.....	170
III. Κριτήρια χαρακτηρισμού μιας συμπεριφοράς ως κακόπιστης	171
1. Γενικά.....	171
2. Το περιεχόμενο της δικαιοπραξίας.....	173
3. Οι συγκεκριμένες περιστάσεις.....	176

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΣΗΣ Ή ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΡΕΣΗΣ ΚΑΤ’ ΑΡΘΡΟ 207 ΑΚ

§ 6. Αυτοδίκαιη επέλευση ή ανατροπή των αποτελεσμάτων της δικαιοπραξίας	181
I. Η έννοια του πλάσματος στο άρθρο 207 ΑΚ.....	181
1. Γενικά για το πλάσμα δικαίου και τη διάκρισή του από το (αμάχη- το) τεκμήριο	182
2. Η φύση του «πλάσματος» του άρθρου 207 ΑΚ.....	184
2.1. Η γραμματική διατύπωση και η δυνατότητα αναδιατύπωσης των διατάξεων ως ανεπαρκή κριτήρια για την επίλυση του ζη- τήματος.....	184
2.2. Οι διατάξεις του άρθρου 207 ΑΚ ως κανόνες παραπομπής.....	186
2.3. Η υπέρβαση της εμπειρικής πραγματικότητας ως το κρίσιμο στοιχείο για τον χαρακτηρισμό των διατάξεων ως πλασματικών ή μη	188
2.4. Συμπέρασμα.....	191
II. Ειδικότερα οι έννομες συνέπειες του άρθρου 207 ΑΚ: Αυτοδίκαιη και εκ του νόμου επέλευση ή ανατροπή των αποτελεσμάτων της δικαιο- πραξίας.....	193
1. Επέλευση ή μη ανατροπή των αποτελεσμάτων της δικαιοπραξίας.....	193
1.1. Αναβλητική αίρεση που θεωρείται ότι πληρώθηκε.....	193
1.2. Διαλυτική αίρεση που θεωρείται ότι ματαιώθηκε	194
2. Μη επέλευση ή ανατροπή των αποτελεσμάτων της δικαιοπραξίας.....	195
2.1. Αναβλητική αίρεση που θεωρείται ότι ματαιώθηκε	195
2.2. Διαλυτική αίρεση που θεωρείται ότι πληρώθηκε.....	195

§ 7. Χρόνος επέλευσης ή ανατροπής των αποτελεσμάτων της δικαιοπραξίας.....	197
I. Η προβληματική και η σημασία της.....	197
II. Θεωρητική προσέγγιση.....	203
1. Ο χρόνος πλήρωσης ή ματαίωσης της αίρεσης χωρίς τη μεσολάβηση της κακόπιστης συμπεριφοράς.....	203
2. Ο χρόνος εκδήλωσης της κακόπιστης συμπεριφοράς	205
III. Νομολογιακή προσέγγιση.....	207
IV. Ιδία θέση: Ο χρόνος ολοκλήρωσης της κακόπιστης συμπεριφοράς ως το κρίσιμο μέγεθος για την εφαρμογή του άρθρου 207 ΑΚ.....	209
§ 8. Γενεσιουργοί λόγοι και περιεχόμενο αξιώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή του άρθρου 207 ΑΚ.....	213
I. Εισαγωγικά – Η λειτουργική εξομοίωση της πλήρωσης ή ματαίωσης της αίρεσης κατά τα άρθρα 201, 202 και 207 ΑΚ.....	213
II. Αξιώσεις με βάση τις γενικές διατάξεις	216
1. Πρωτογενής αξίωση εκπλήρωσης.....	217
2. Δευτερογενείς αξιώσεις λόγω μη ικανοποίησης της πρωτογενούς αξίωσης	218
3. Αξιώσεις από το δικαίωμα της κυριότητας και τη νομή.....	219
4. Αξίωση απόδοσης του αδικαιολόγητου πλουτισμού.....	220
III. Αξίωση αποζημίωσης κατ’ άρθρο 204 ΑΚ.....	222
1. Γενικά για τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 204 ΑΚ.....	222
2. Η συνδυαστική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 207 και 204 ΑΚ	226
2.1. Αξίωση αποζημίωσης σε περίπτωση πλήρωσης της αίρεσης κατ’ άρθρο 207 § 1 ΑΚ.....	226
2.2. Πλήρωση της αίρεσης κατ’ άρθρο 207 § 1 ΑΚ λόγω καταχρηστικής καταγγελίας και αξίωση αποζημίωσης κατ’ άρθρο 204 ΑΚ	229
3. Η νομική φύση της αξίωσης του άρθρου 204 ΑΚ – Ζητήματα συρροής αξιώσεων.....	230
IV. Ευθύνη από τις διαπραγματεύσεις και πλήρωση ή ματαίωση της αίρεσης κατ’ άρθρο 207 ΑΚ.....	235

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 207 ΑΚ

§ 9. Η καλή πίστη ως συμπροσδιοριστικό στοιχείο της ερμηνείας του άρθρου 207 ΑΚ	241
I. Οι λειτουργίες της αντικειμενικής καλής πίστης γενικά	241
1. Η καλή πίστη ως κριτήριο νομιμότητας μιας συμπεριφοράς	242
2. Η καλή πίστη ως κριτήριο του κύρους της δικαιοπραξίας.....	244
3. Η καλή πίστη ως γενεσιουργός λόγος προσυμβατικών υποχρεώσεων	246
4. Η καλή πίστη ως μέσο πραγμάτωσης του περιεχομένου μιας δικαιοπραξίας.....	247
5. Η καλή πίστη ως παράγοντας (ανα)διαμόρφωσης του περιεχομένου της ενοχής.....	248
II. Το ζήτημα της κυρωτικής λειτουργίας της καλής πίστης στο πλαίσιο του άρθρου 207 ΑΚ.....	253
1. Ο προβληματισμός με αφορμή τις έννομες συνέπειες του άρθρου 207 ΑΚ.....	253
2. Τα χαρακτηριστικά της αστικής κύρωσης – Αστικές κυρώσεις που προβλέπονται ή αναγνωρίζονται στο ελληνικό δίκαιο	253
3. Οι έννομες συνέπειες του άρθρου 207 ΑΚ υπό το πρίσμα της έννοιας της αστικής κύρωσης.....	257
III. Η λειτουργία της καλής πίστης στις διατάξεις των άρθρων 207 και 1799 ΑΚ υπό το φως της ιδιωτικής αυτονομίας.....	259

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

§ 10. Σύνοψη συμπερασμάτων	265
Βιβλιογραφία	273
Ευρετήριο	287